

20 February 2017 (Writing a Text for "Gatherings")¹

What is gone can only be re-enacted, repeated, reconstructed, reshown, rethought and restored by an artificial act, by mimesis. In other words, what is past comes along with the present, via re-presentation, a present that contracts parts of the past in its actualisation, and can also include imaginations of the future.

- Katharina Niemeyer²

We've all had the experience of repeating a word over and over again until it loses all meaning. But what happens when the repeated object is not a word, but an experience, a ritual, a film, a work of art? The result is not a loss of meaning, but rather meaning's multiplication: echoes, reflections, unexpected resonances.

Ana Kovačić's exhibition is a gathering of previous gatherings. It is, ultimately, a meditation on space and time. The exhibition itself is located in a particular place, for a fixed duration of time. But the works that make up the exhibition refer back to other spaces, and to the very specific times in which very specific gatherings took place. And some of these gatherings are themselves recreations of other times, other spaces: Croatian people in Stuttgart, Germany, re-enacting traditional dances in a new location, in an uncertain present; workers returning to their former workplace, re-creating a traditional brunch. The exhibition – and the gatherings represented within it – involve multiple acts of spatial, temporal and linguistic translation: of rural routines to the city, of outdoor cooking festivities to art studios and gallery spaces, of Croatian dances to southern Germany, even of this text itself (from English to Croatian).

The echoed and multiplied times, spaces and languages of these gatherings are mediated by memory, by nostalgia, by human bodies and human minds. In this way they are intensely personal. They are personal for Ana herself – they include interactions with her mother, her sister, her friends – and also for those who

ANA KOVAČIĆ OKUPLJANJA

17. 3. - 5. 4. 2017.

Atelijeri Žitnjak, Žitnjak 53

otvorenje izložbe: petak, 17. ožujka u 19 h

appear in these gatherings: workers struggling to find new jobs, expatriates building a new life while holding on to the rituals of a previous one, villagers grappling with an increasingly empty home. And yet these gatherings are also deeply, inescapably mediated by the political, by events far beyond the control of any individual: by war, by mass migrations, by decades of economic turbulence brought on by an increasingly unstable capitalist world system.

Ana's exhibition thus sits at the uneasy but inescapable intersection of the personal and the political. It reflects the ultimate artificiality of any boundary put up between the two. It is an intimate exploration of the formation of "imagined communities," to use the memorable phrase of Benedict Anderson.³ Though Anderson was referring specifically to the social construction of nation and nationalism, the phrase captures more generally the shaping of identities by the (re)invention of the past, through the (re)creation of larger groups with which we can identify.

The gatherings gathered here show, in the end, the deeply ambivalent nature of nostalgia. Nostalgic acts of reconstruction can have a dark side: they can open the door for jingoism, xenophobia, harsh cultural exclusivism. But they also represent a potent way of processing and refiguring past and present traumas, even, paradoxically, of working towards a new, more promising future. The works gathered in this exhibition seek to recapture a set of spaces, and a set of times, with the full knowledge that this is, strictly speaking, impossible. This nostalgia is somehow bending the space-time continuum - but it is poignant, because it never really returns, in a full sense, to the original gathering. The exhibition is old, and at the same time, completely, irreversibly new.

Thomas Crowley

¹ Revised 23 February 2017.

² Niemeyer, K. (ed) *Media and Nostalgia - Yearning for the past, present and future*, Basingstoke: Palgrave Macmillan, Memory Studies Series, 2014.

³ Anderson, B. *Imagined Communities*. London: Verso, 2006.

20. veljače 2017. (Pisanje teksta za "Okupljanja")¹

Ono što je prošlo može se samo ponovno izvesti, ponoviti, rekonstruirati, ponovno prikazati, ponovno promisliti i obnoviti umjetnim činom, kroz mimezu. Drugim riječima, ono što je prošlo dolazi sa sadašnjosti kroz ponovno predstavljanje, sadašnjosti koja sažima dijelove prošlosti u svojoj aktualizaciji, a može uključivati i zamišljanja budućnosti.

- Katharina Niemeyer²

Svi znamo da mnogobrojnim ponavljanjem iste riječi ona potpuno izgubi značenje.

Ali što se događa kad objekt ponavljanja nije riječ, nego iskustvo, ritual, film, umjetničko djelo? Posljedica nije gubitak, nego umnožavanje značenja: odjeci, refleksije, neočekivane rezonance.

Izložba Ane Kovačić okupljanje je prijašnjih okupljanja. To je, naposljetku, meditacija o prostoru i vremenu. Sama se izložba održava u određenom prostoru i traje određeni vremenski period. Ali djela od kojih je ona sastavljena odnose se na druga mjesta i na točno određena vremena u kojima je došlo do točno određenih okupljanja. A neka od tih okupljanja i sama su rekonstrukcije drugih vremena i drugih prostora: Hrvati u Stuttgartu, u Njemačkoj koji izvode tradicionalne plesove na novoj lokaciji, u neizvjesnoj sadašnjici; radnici koji se vraćaju na bivše radno mjesto i rekonstruiraju tradicionalnu marendu. Izložba - kao i okupljanja predstavljena u njoj - uključuje mnogostruke prostorne, vremenske i lingvističke prijevode: seoskih navika u grad, kulinarskih sve-

¹ revidirano 23. veljače 2017.

² Niemeyer, K. (ed) Media and Nostalgia - Yearning for the past, present and future, Basingstoke: Palgrave Macmillan, Memory studies Series, 2014.

čanosti na otvorenom u ateljee i prostore galerije, hrvatskih plesova u južnu Njemačku, pa i samog ovog teksta (s engleskog na hrvatski).

Ponovljena i umnožena vremena, prostori i jezici tih okupljanja prenose se pamćenjem, nostalgijom, ljudskim tijelima i ljudskim umovima. To ih čini krajnje osobnima. Osobni su za samu umjetnicu - uključuju interakcije s njezinom majkom, sestrom, prijateljima - ali i za one koji sudjeluju u tim okupljanjima, radnike koji pokušavaju naći novi posao, iseljenike koji grade novi život dok se drže rituala iz onog prijašnjeg, seljane koji se trude prihvatiti sve prazniji zavičaj. No posrednici tih okupljanja su neizbježno i političke prirode, događaji nad kojima pojedinci nemaju kontrolu - rat, masovne migracije, desetljeća gospodarskih turbulencija izazvanih sve nestabilnijim kapitalističkim svjetskim sustavom.

Anina se izložba stoga nalazi na neugodnom, ali neizbježnom križanju osobnog i političkog te pokazuje koliko je umjetna granica između ta dva pojma. To je intimno istraživanje stvaranja 'zamišljenih zajednica', da se poslužimo nezaboravnom frazom Benedicta Andersona³. Iako je Anderson aludirao na socijalnu konstrukciju nacije i nacionalizma, fraza se i općenitije može primijeniti na oblikovanje identiteta (ponovnim) izmišljanjem prošlosti kroz (ponovno) stvaranje većih skupina s kojima se možemo poistovjetiti.

Okupljanja okupljena na ovoj izložbi naposljetku pokazuju duboko ambivalentnu prirodu nostalgije. Nostalgični čini rekonstrukcije mogu imati i mračnu stranu:

³ Anderson, B. Imagined Communities. London: Verso, 2006.

mogu otvoriti vrata šovinizmu, ksenofobiji, gruboj kulturološkoj isključivosti. No oni predstavljaju i moćan način procesuiranja i novog shvaćanja prošlih i sadašnjih trauma, čak i, paradoksalno, rada na novoj, svjetlijoj budućnosti. Radovi okupljeni na ovoj izložbi pokušavaju ponovno prikazati niz mjesta i niz vremena, s punom sviješću da je to, strogo govoreći, nemoguće. Ta nostalgija nekako zakrivljuje prostorno-vremenski kontinuum, ali je dirljiva jer se nikada u potpunosti ne vraća na originalno okupljanje. Ova je izložba stara i istovremeno potpuno i nepovratno nova.

Thomas Crowley

prijevod: Ivana Brajčić

Ana Kovačić rođena je 1986. u Zagrebu. 2010. završila je kiparstvo na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu, a 2013. nove medije na odsjeku za Animirani film i nove medije Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu. 2016./2017. boravi na rezidencijalnom programu na Akademie Schloss Solitude, Stuttgart, Njemačka, 2011. je studijski boravila na London Metropolitan University, London, UK i University of Ulster, Belfast, UK, a 2009. na Indiana University of Pennsylvania, Indiana, PA, SAD. 2015. osvojila je nagradu festivala Vizura Aperta u Mornjanu. 2016. nominirana je za T-HT nagradu, a 2013. za nagradu Essl. Radovi joj se nalaze u kolekciji Erste banke.

Hvala:

Igoru Rufu, Lab 852 i Kaunas Bienale/Networked Encounters, Karmen Krasić Kožul, radnicima vinarije u Jelsi, Ivanki Kamenšek, sudionicama folklorne skupine Krešimir iz Stuttgarta, stanovnicima Jasenaša, Miri Kovačić, Jeleni Soldo, Ivi Šušić, Teresi Solar Abboud

Galerija AŽ, Žitnjak 53, Zagreb / e-mail: atezit@gmail.com / za izdavača: Alem Korkut / voditeljica galerije: Kata Mijatović / design: Boris Greiner

Izložbu omogućili: Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Gradski ured za kulturu, šport i obrazovanje Grada Zagreba i Kultura nova.